

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

Коваль М. О., Абасалієва О. М. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ РІЗНИХ ПОКОЛІНЬ (X, Y, Z)	42
Колісник М. І. РИЗИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОНЛАЙН-ПЕРЕКЛАДАЧІВ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ТА МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	43
Котелюх М. Ю., Пилипенко К. А. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ТУРИЗМУ	45
Кравець Д. О., Абасалієва О. М. ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ЯК МЕТОДУ СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО НАВЧАННЯ.....	46
Кравченко Ю. В., Гнатенко С. А. ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЩОДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	47
Краснікова Л. В., Лішук С. А. ТРУДНОЩІ ІНТЕГРАЦІЇ SOFT SKILLS В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ.....	48
Крупей К. С., Количева Н. Л., Деген А. С., Гуліна О. С. ІНТЕРВ'Ю ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НАУКИ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	50
Кузнецова М. О., Кузнєцова І. К. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧА 3-ГО КУРСУ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ОЧИМА ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	51
Литвиненко Н. Г., Фідяєва Т. С. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАЛЕЖНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ: ПРОФІЛАКТИКА І КОРЕКЦІЯ.....	53
Литовська О. В. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ SLA У ВИВЧЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: АВТЕНТИЧНІ ДЖЕРЕЛА	55

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАЛЕЖНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ: ПРОФІЛАКТИКА І КОРЕКЦІЯ

Литвиненко Н. Г., Фідаєва Т. С.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Підлітковий вік – важливий період формування особистості. Він супроводжується значними змінами на фізіологічному, психологічному та соціальному рівнях. Гормональні зміни, нестабільність в емоційній сфері, активний розвиток когнітивних здібностей, але в той же час недостатній рівень самоконтролю, створюють умови для небезпечної поведінки. Пошук ідентичності, самоствердження в суспільстві та вплив однолітків часто спонукають підлітків до експериментів з надмірним вживанням психоактивних речовин і гаджетів.

Статистика вживання психоактивних речовин серед підлітків

За даними ВООЗ, близько 25 % підлітків у віці 13–15 років хоча б раз пробували алкоголь, а 17 % – вживали тютюн.

В Україні, за даними анкетування, проведеного в школах, 30 % підлітків заявили, що регулярно вживають енергетичні напої, це може бути початком формування залежності.

Формування залежності в цьому віці обумовлено впливом групи з декількох факторів.

Біологічні фактори: генетична схильність до наркоманії, нейробиологічні зміни, які роблять підлітків вразливими до стимулюючих речовин та поведінки.

Соціальні фактори: тиск однолітків і прагнення відповідати нормам групи, вплив масової культури, яке може надати шкідливим звичкам романтичний відтінок, нестабільна домашня обстановка, відсутність підтримки або належного виховання.

Психологічні чинники: низька самооцінка, стрес, депресія, тривожність, проблеми у стосунках з батьками й друзями.

Освітні та культурні фактори: відсутність знань про шкідливі наслідки залежності та недостатня участь у культурних та освітніх заходах.

Фактори впливу на формування залежності (результати опитувань)

Дослідження серед 15-річних учнів виявило, що головними причинами вживання алкоголю є:

- Тиск однолітків (45 %).
- Бажання зняти стрес (25 %).
- Наслідкування поведінки дорослих (20 %).

До найбільш поширених залежностей в підлітковому віці відносяться **хімічні і нехімічні**. Хімічними залежностями є: вживання алкоголю, наркотиків і тютюну. Такі форми залежності можуть виникати в результаті

впливу навколишнього середовища, бажання зняти стрес або відчуття приналежності до певної групи. А нехімічні залежності, такі як Інтернет-залежність, залежність від азартних ігор і розлади харчової поведінки, пов'язані з бажанням утекти від реальності або знайти підтримку в онлайн-середовищі.

Профілактика наркоманії в підлітковому віці вимагає комплексного підходу. Освітні програми можуть допомогти підвищити обізнаність молоді про наслідки вживання психоактивних речовин. Важливо проводити тренінги, спрямовані на розвиток навичок прийняття рішень, самоконтролю та управління стресом. Сімейні програми, які підкреслюють важливість емоційної підтримки та ненасильницького спілкування, можуть допомогти зміцнити довіру між батьками та дітьми.

Корекція залежності в підлітків, у яких уже є ця проблема, вимагає індивідуального підходу. Ефективна когнітивно-поведінкова терапія, яка допомагає змінити деструктивну поведінку. Групова терапія дозволяє підліткам отримувати підтримку від однолітків, які стикаються з подібними труднощами. Саме сімейне оточення може стати джерелом стабільності та підтримки, тому важливо, щоб родини брали участь у процесі реабілітації. Використання новітніх технологій, таких як онлайн-програми та елементи гейміфікації, сприяє залученню підлітків до процесу лікування.

Ключовим моментом є міждисциплінарний підхід до профілактики та лікування наркоманії. Проект пропонує співпрацю фахівців з різних областей: психологів, психіатрів, соціальних працівників, учителів, лікарів. Створення міжвідомчих програм, що об'єднують зусилля освітніх, медичних і соціальних установ, забезпечує ефективність боротьби з наркоманією.

Рання діагностика залежності є одним із важливих кроків для запобігання залежності. Використовуючи анкети, спостереження та психологічні тести, можна виявити перші ознаки проблеми. Залучення до цієї роботи психологів, учителів допоможе виявити групи ризику та вжити своєчасних заходів.

Таким чином, проблема наркоманії в підлітковому віці багатогранна та вимагає комплексного підходу. Комплексна профілактика, раннє втручання та системна корекція допоможуть звести до мінімуму негативні наслідки цієї проблеми й будуть сприяти здоровому розвитку підростаючого покоління.